

Η ΛΙΟΥΝΤΜΙΛΑ Ραζουμόβσκαγια έγραψε το «Αγαπητή Ελένα» το 1980, το οποίο σύμφωνα με το πρόγραμμα της παράστασης απαγορεύτηκε λίγο «μετά την πρεμιέρα του 1980 και επανήλθε στην μετα-περεστρόικα περίοδο». Έχει γράψει συναλικά δεκαπέντε θεατρικά έργα και το «Αγαπητή Ελένα» είναι το έκτο κατά σειρά.

Η συγγραφέας ξεκινά με την ιδέα της «πολιορκίας» μιας καθηγήτριας μαθηματικών από τέσσερις μαθητές της. Εκείνοι με θεμιτά και αθέμιτα μέσα, τα οποία τελικά στρέφονται εναντίον τους, την κρατούν ως όμηρο στο σπίτι της για να τους δώσει το κλειδί του ντουλαπιού όπου είναι τα γραπτά τους στα οποία έχουν αποτύχει, έτσι ώστε να τ' ανταλλάξουν με τις έτοιμες σωστές απαντήσεις που έχουν φέρει μαζί τους.

Αλλά εμφανέστατα η Ραζουμόβσκαγια χρησιμοποιεί αυτήν την πλοκή, ως επικάλυψη για να κάνει άμεσα και έμμεσα καταγγελία για

την πρώην ΕΣΣΔ. Έτσι όπως θυσιάζει και την ιδέα της πλοκής του θέματος αλλά και τους ήρωές της.

Πρώτ' απ' όλα το έργο πλατειάζει ενώ θα μπορούσε να κάνει τις ίδιες νύξεις μέσα σε λιγότερο σκηνικό χρόνο. Επιπλέον το κείμενο το χαρακτηρίζει ένα είδος «βερμπλισμού», στοιχείο το οποίο ουδέν προσθέτει στην όλη κατάσταση, αλλά μάλλον δίνει περισσότερη «αναληθοφάνεια» στις πλασματικές συγκρούσεις, οι οποίες με τη σειρά τους χρησιμοποιούνται από τη συγγραφέα ως όχημα μιας έντονης κριτικής στην ΕΣΣΔ για την παιδεία, τα ρουσφέτια, τα κρατικά νοσοκομεία και άλλα πολλά.

Και αυτόν τον τρόπο η Ραζουμόβσκαγια κάνει τους δραματικούς χαρακτήρες του έργου της υποχείρια της καταγγελίας της υπο-

σκελίζοντας την αρχική ιδέα του κειμένου για τις σχέσεις μαθητών - καθηγήτριας μέσα στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της πρώην ΕΣΣΔ. Μέσα από αυτήν την οπτική, το έργο περιορίζεται σε ορισμένα χωροχρονικά πλαίσια χωρίς δυνατότητες ανάπτυξης σε διαχρονικές συνισταμένες.

Αφετέρου, έτσι όπως θέτει η συγγραφέας το θέμα, αλλά και η «διαπλοκή» των διαξιφισμών στο έργο ίσως ν' αποτελούσαν «επικαιρότητα» και να συντάραζαν τους θεατές της δεκαετίας του '60. Οι σύγχρονες σχέσεις μαθητών - καθηγητών είναι πολύ διαφορετικές.

Η μετάφραση των Βικτώρια και Ειρήνης Χαραλαμπίδου αστοχεί στο σημείο της νεανικής συνομιλίας όπου χρησιμοποιεί σύγχρονα «κλισέ» στους διαλόγους των νέων μεταξύ τους, στοιχείο το οποίο αποτελεί αναντιστοιχία

με το δεδομένο χώρο και χρόνο στον οποίο ανήκουν οι χαρακτήρες του κειμένου. Στο θέατρο «Επικολωνώ» η σκηνοθεσία της Ελένης Σκόπη είναι προβλέψιμη για το πώς θα κινηθούν ή θα «στηθούν» οι ηθοποιοί. Παρ' όλα αυτά η παράσταση κυλάει με κανονικούς ρυθμούς. Εύχρηστο για τις ανάγκες του έργου είναι το σκηνικό του Γιώργου Χατζηνικαλάου.

Η Αριέττα Μουτούση προσπαθεί να βρει ύφος για να ερμηνεύσει τον ρόλο και έτσι καταφεύγει σε «τσιρίδες» και ξεσπάσματα υστερίας. Ενώ κατά το κείμενο η καθηγήτρια είναι σαράντα ετών, σκηνικά, ο συγκεκριμένος δραματικός χαρακτήρας ερμηνεύεται σαν να πρόκειται για τις αντιδράσεις μιας γυναίκας πολύ μεγαλύτερης σε ηλικία. Η ηθοποιός σε ελάχιστες στιγμές βρίσκει ένα πιο ρεαλιστικό ύφος προσέγγισης το οποίο ταιριάζει καλύτερα στο ρόλο. Ξεχωρίζουν οι: Γ. Δρίτσας και Δ. Λάλος. Καμιά φορά οι καλές προθέσεις και η καλή προσπάθεια δεν αρκούν.

Καλλιόπη Ραπανάκη

«Αγαπητή Ελένα»¹⁷ Φεβ02